

Ijmuiden.

Luchtaanvallen algemeen.

In WO2 was het onvermijdelijk dat ook doelen in Nederland zoals havens, werven, schepen, vervoer over water, weg en spoor, industrie etc die door de Duitsers gebruikt konden worden voor hun oorlogsvoering, moesten worden aangevallen. In het begin voornamelijk in het westen van het land, waarbij in 1940 door de dreiging van een Duitse landing in Engeland vooral de havens, van Harlingen tot Vlissingen de aandacht kregen van de vliegers van de RAF, zij het veelal door een en/of enkele bommenwerpers die probeerden zo veel mogelijk schade toe te brengen aan de schepen die daar voor konden dienen.

Nadat in september "Operatie Seelöwe" de Duitse invasie in Engeland door Hitler werd uitgesteld, werd die aandacht wat minder algemeen, maar bleven de havens die voor de Kriegsmarine van belang waren in de belangstelling staan, zoals Den Helder, Ijmuiden en ook Vlissingen. Den Helder, de haven van onze Kon. Marine die na de Nederlandse overgave door de Duitse Kriegsmarine ook als zodanig werd gebruikt, evenals de voorhaven van Ijmuiden die buiten de sluisen wel direct aan zee lag en waar later o.a. grote betonnen bunkers werden gebouwd voor de Schnellboten van de Kriegsmarine. Schnellboten die ondermeer werden gebruikt om ivm de konvooien langs de kust, de Britse marine zoveel mogelijk op afstand te houden. Want Rotterdam, eveneens met zijn open verbinding naar de zee was ook toen al een van de grootste havens en daar is door de Duitsers gedurende de bezettingstijd veel gebruik van gemaakt. Het was zelfs zo dat b.v. schepen met ijzererts uit Zweden niet in Duitse havens losten, maar in konvooien langs de Nederlandse kust voeren om in Rotterdam binnen te lopen waarna de ladingen per spoor en/of binnenschepen naar Duitsland werden vervoerd. En het zal duidelijk zijn dat ter bescherming van deze konvooien Ijmuiden als steunpunt voor de Kriegsmarine een belangrijke rol speelde, met alle gevolgen van dien, zoals de luchtaanvallen, eerst alleen van de RAF, maar later ook van de Amerikaanse Luchtmacht in Engeland, de 8th Air Force.

Daarbij kwamen dan nog de Hoogovens die voor de Duitse oorlogsindustrie ook van belang waren en dien ten gevolge eveneens de nodige aandacht van uit de lucht kregen. Wel was het zo dat in vergelijking met de aanvallen op de industrie in Duitsland zelf en ook met de aanvallen in Ijmuiden op de Kriegsmarine doelen, het in wezen bij 'verstoring' bleef en werden er geen wat je zou kunnen noemen 'vernietigingsaanvallen' op uitgevoerd. Hetgeen t.a.v aantallen vliegtuigen en bommen, ook duidelijk naar voren komt in onderstaande lijst van luchtaanvallen op het gebied 'Ijmuiden'.

Luchtaanvallen Ijmuiden.

10-05-1940	LW	04.00. Drie onbekende vliegtuigen op 25 mtr hoogte. Explosies op Noorderpier.
12-05-1940	LW	09.58. Duitse bommenwerper werpt op 800 mtr 4 bommen op Sluizeneiland.- 13.04. Duitse bommenwerper gooit bommen in de haven.
14-05-1940	LW	16.30. Bom afgeworpen tussen de pieren. Geen schade.
29-05-1940 schepen	CC	Vijf Beauforts. Drie deden een aanval op de gezonken van Renselaar, een op in de oosthaven en een op schepen in de buitenhaven.
19/20-06-1940	CC	Zes Hudsons. Aanval op de binnenhaven. Bommen op kades, aan de westkant van de bruggen en op loodsen op de zuidelijke oever. Ijmuiden: Vermeldt bommen op Hoogovens Sluiseiland, Forteiland en Hoogovens Ijzerpark. Ijmuiden: Aanvallen zoals genoemd op 21, 22 en 23 juni 1940 worden bij de Hoogovens en in Britse documenten niet genoemd/

24/25-06-1940	BC	Een Wellington. Brand op pier. Ijmuiden: Niet genoemd.
23/24-07-1940	CC	Een Blenheim. Bommen bij Ijmuiden. Ijmuiden: Niet genoemd. Ijmuiden: Aanvallen zoals genoemd op 4 augustus worden bij Hoogovens en/of Britse documenten niet genoemd. Zeemijnen wel, maar de hiergenoemde z.g.n. mijnbommen waren toen nog niet bij de RAF in gebruik.
12/13-08-1940	CC	Een Blenheim. Bommen bij Ijmuiden. Ijmuiden. Niet genoemd. Ijmuiden. Bom zoals genoemd op 18 augustus mogelijk in nood afgeworpen bom bestemd om in zee te vallen.
24/25-08-1940	BC	Een Wellington. Aanval op 2 schepen van ± 2000 ton in Ijmuiden met treffers en/of near misses. Ijmuiden. Niet genoemd.
14/15-09-1940	BC	Een Wellington. Bommen op ± 50 naast 2 vrachtschepen van 2000 ton en andere bommen tussen enkele kleine vrachtschepen. Ijmuiden. Niet genoemd.
15-09-1940	CC	Beaufort. Om 19.55 uur een torpedo aanval op schip in de haven van Ijmuiden. Ijmuiden. Deze unieke aanval door een Beaufort van No 22 Squadron RAF Coastal Command wordt hier niet genoemd.
04-10-1940	BC	Een Blenheim. Aanval op een groot schip in de haven van Ijmuiden. Ijmuiden: Vijf bommen bij Forteiland in het water.
24/25-10-1940	BC	Twee Blenheims. Aanval op Ijmuiden. Resultaten niet waargenomen. Ijmuiden. Hier worden negen bommen boven zee genoemd.
29/30-10-1940	BC	Een Blenheim. Aanval met inslagen dwars over de haven en daarna brand. Ijmuiden. Vier bommen in Haringhaven.
8/9-11-1940	BC	Een Blenheim Ijmuiden. Resultaten niet waargenomen. Ijmuiden. Forteiland. Niet geexplodeerd. Ijmuiden. Aanval zoals genoemd op 13 november wordt in Britse Documenten niet genoemd.
20/21-11-1940	CC	Een Blenheim. Aanval op vijf kleine schepen aan de noordzijde van de ingang naar het Noordzeekanaal in Ijmuiden. Slechts twee inslagen werden waargenomen. Ijmuiden. Burgemeester Rambonnetlaan begin van brand.
31-12-1940	BC	Een Blenheim. Bommen afgeworpen op 60 schepen. Resultaten niet waargenomen Ijmuiden. Militair terrein.
10/11-02-1941	BC	Twee Blenheims. Brand op schepen in de haven. Ijmuiden. Kanaaldijk 6 brand en brisantbommen..
20-02-1941	BC	Een Blenheim. Aanval op schepen. Daarna brand. Ijmuiden. Niet genoemd.

02-03-1941	CC	Een Beaufort. Met twee bommen aanval op sluizen van IJmuiden, maar niet geraakt. IJmuiden. Niet genoemd.
2/3-03-1941	BC	Een Blenheim IJmuiden. Resultaten niet waargenomen. IJmuiden. Niet genoemd.
12/13-03-1941	CC	Een Blenheim. Aanval op schip van 5000 ton in haven van IJmuiden. Bommen vielen ± 30 meter van het doel. IJmuiden. Niet genoemd.
18-03-1941	CC	Een Wellington. Haven van IJmuiden. IJmuiden. Hoogovens en Mekog.
06-04-1941 schepen	BC	Aantal Blenheims individuele aanvallen op doelen in IJmuiden. Hoogovens, in de haven en op een spoorbrug. IJmuiden. Oostelijke binnenhaven. 4 brisantbommen. (Zie ook lijst Hoogovens)
07-04-1941	BC	Vijf Blenheims Hoogovens. IJmuiden. Hoogovens PEN Cenrale. (Zie ook lijst Hoogovens) IJmuiden. Middenhavenstraat Enkele bommen. IJmuiden. Bommen op Forteiland en Semafoor op 24 april 1941 worden in Britse stukken niet genoemd. Mogelijk noodafworp in zee.
25-04-1941	BC	Vier Blenheims Hoogovens. IJmuiden. Niet genoemd.
25/26-04-1941	CC	Een Blenheim. Aanval op E-boot haven in IJmuiden. IJmuiden. Niet genoemd.
26/27-04-1941	CC	Vier Blenheims. Aanval op E-boot haven in IJmuiden. Zuid van Middensluis grote explosie. IJmuiden. Niet genoemd.
9/10-05-1941	CC	Twee Beauforts. E-Boot haven. Alle bommen in doelgebied. Brand. IJmuiden. Westerbegraafplaats. Twee bommen.
11/12-05-1941	CC	Drie Blenheims. E-boot haven. Alle bommen in doelgebied. IJmuiden. Sluiseiland. Aantal bommen niet genoemd.
15/16-05-1941	CC	Een Beaufort. E-boot haven. Resultaten niet waargenomen. Wel een brand. IJmuiden. Tuinderstraat. 5 bommen.
11-06-1941	BC	Blenheim. Haven IJmuiden. Inslagen tussen loodsen bij havens 2 en 3. IJmuiden. Haringhaven.
11/12-06-1941	CC	Blenheim. Haven IJmuiden. Resultaten niet waargenomen. IJmuiden. In lijst wordt het verschil tussen dag en nacht niet aangegeven. IJmuiden. Genoemde aanvallen in Velsen N. op 14 en 17 juni 1941 worden in Britse stukken niet genoemd.
16/17-07-1941	BC	Hampden. Radiostation bij IJmuiden. IJmuiden. Niet genoemd.

21-08-1941	BC	12 Blenheims. Hoogovens. Ijmuiden: Hoogovens Centrale Werkplaats. Staalfabriek en Mekog stilgelegd. Ijmuiden. Aanval op 24 augustus 1941 wordt in Britse stukken niet genoemd.
22-01-1942		Ijmuiden. De op deze datum genoemde 10 bommen worden in Britse stukken niet genoemd. Wel werd door een Hafenschutzboot voor Ijmuiden om 15.10 uur een Beaufighter van No 248 Squadron RAF Coastal Command neergeschoten. Ijmuiden. De op 11 februari en 13 maart 1942 genoemde bommen worden in Britse stukken niet genoemd.
16-07-1942	BC	Twee Mosquito's. Hoogovens. Ijmuiden: Hoogovens. Ijmuiden. De hier genoemde twee aanvallen op de Hoogovens op 2 september 1942 worden in Britse stukken en ook die van de Hoogovens niet genoemd.
06-09-1942	BC	Een Mosquito. Hoogovens. Ijmuiden: Hoogovens, staalfabriek en Mekog. Ijmuiden. De genoemde aanval op de hoogovens op 12 september 1942 wordt zowel in Britse stukken als die van de hoogovens niet genoemd.
22-09-1942	BC	2 x 3 Mosquito's. Hoogovens. Ijmuiden: Hoogovens. Hoogoven 1 stilgelegd.
27.11.1942	BC	Twee Bostons. Hoogovens. Ijmuiden: Hoogovens.
9.1.1943	BC	12 Ventura's. Hoogovens. Ijmuiden: Hoogoven 2 stilgelegd. Ernstige schade.
12.1.1943	Recce	Aanvalsanalyse Hoogovens. Foto's genomen tijdens de aanval op 9/1 tonen aan dat bij de Hoogovens treffers werden geplaatst op de ovens, de gasfabriek, de walsafdeling en rails aan de westkant van de haven.
29-01-1943	BC	Twaalf Ventura's Hoogovens. Slechts twee Ventura's wierpen van 3200 meter hun bommen af, de andere vliegtuigen voerden hun aanval niet uit omdat ze het doel door het dichte wolkendek niet konden vinden. Ijmuiden en Hoogovens. In beide wordt over deze aanval niets gezegd.
13-02-1943	BC	Twee x 12 Ventura's Hoogovens. Ijmuiden. Hoogovens en sluizen.
19.2.1943	Recce	Aanvalsanalyse Hoogovens. Foto's genomen tijdens de twee aanvallen op 13/2 tonen acht inslagen dwars over het doel, treffers op het rangeerterrein, de cokesoven, werkplaatsen, de watertoren en het fundament voor de 4 ^{de} oven. Tevens zijn er veel inslagen op de kades tussen de noordersluis en het kanaal en bij de westelijke binnenhaven.
2.5.1943	BC	12 Bostons en 12 Ventura's Hoogovens. Ijmuiden. Velsen N. PEN Centrale.
3.5.1943	BC	6 Bostons. Afleidingsaanval Hoogovens.

Ijmuiden. Velsen N. PEN Centrale.

Recce Aanvalsanalyse Hoogovens. Foto's genomen op 4 mei tonen schade veroorzaakt Door de aanvallen op 2 en 3 mei. Bij de M.E.K.O.G.(die voor de oorlog gas leverde aan de Hoogovens) is de cokesoven aan een kant zwaar beschadigd en een L-vormig gebouw van ca 2500 m2 gebruikt voor het maken van ammoniaksulfaat en ammoniakdistilatie is vrijwel geheel verwoest. Het compressorgebouw is zwaar beschadigd en het dak van het ammoniaksulfaatsilo is over een stuk van tenminste 50 bij 30 meter kapot.

Ook is een gebouw van 40 bij 13 meter van de centrale in Velsen bijna geheel vernield; een voltreffer heeft de spoorlijn naar de Hoogovens onderbroken.

14-05-1943

8thAF 11 B-26 Marauders Hoogovens.
Ijmuiden. Hoogovens PEN Centrale.

Ijmuiden. De genoemde aanvallen op 16 mei 1943 worden zowel in Britse stukken als van de Hoogovens niet genoemd. De aanval van 17 mei is t.a.v. Hoogovens en en/of de PEN Centrale door omstandigheden niet uitgevoerd.

21-01-1944

AEDF Aanval van 5 Typhoons op de Hoogovens.
Ijmuiden: Niet genoemd.

27-01-1944

AEDF Aanval van 6 Typhoons op de Hoogovens.
Ijmuiden: Niet genoemd.

26-03-1944

AEDF Grote aanval van vliegtuigen van de RAF en de USAAF (Amerikaanse Luchtmacht op de haven van Ijmuiden met als hoofddoel de onderkomens voor de S boten.
Ijmuiden: Schnellbootbunker 1. Schade gering.

24-06-1944

AEDF Aanval van 10 Mustangs op de Hoogovens.
Ijmuiden. Niet genoemd.

25-06-1944

AEDF Aanval van 4 Mustangs op de Hoogovens.
Ijmuiden. Niet genoemd.

29-06-1944

8thAF Jabo aanval door 3 P-38's op Ijmuiden.
Ijmuiden. Niet genoemd.

16 -07-1944

AEDF Aanval op pontonbrug in Ijmuiden door Spitfires.
Ijmuiden. Niet genoemd.

17-07-1944

AEDF Aanval door Spitfires op de Hoogovens wegens slecht weer niet uitgevoerd. Wel een aanval op een uitlopend schip.
Ijmuiden. Niet genoemd.

24-08-1944

BC Zware aanval op Schnellbootbunker 1 door RAF Bomber Command waarbij voor het eerst bij een doel in Nederland door 8 Lancasters de zgn 12.000 lbs Tallboys werden gebruikt.
Ijmuiden. Schnellbootbunker 1. Veel schade.

15-12-1944

BC Aanval met Tallboys door 17 Lancasters op de E/R-boot bunkers in Ijmuiden.
Ijmuiden. Schnellbootbunker 1. Verwoest.

03-02-1945	BC	Aanval met Tallboys door 17 Lancasters op de E-bootbunkers in Ijmuiden. Ijmuiden. Schnellbootbunker 2. Schade aan voorzijde.
08-02-1945	BC	Aanval met Tallboys door 15 Lancasters op de E-bootbunkers in Ijmuiden. Ijmuiden. Schnellbootbunker 2. Schade aan voorzijde.
10-02-1945	8thAF	Negen B-17 Vliegende Forten voerden een aanval uit op de E-bootbunkers in Ijmuiden, waarbij 36 ton aan brisant bommen werd afgeworpen. Ijmuiden. Schnellbootbunker 2. Schade aan voorzijde.
14-03-1945	8thAF	Negen B-17's voerden een aanval uit op Ijmuiden waarbij 35 ton aan brisant bommen werd afgeworpen. Deze aanval was met zgn 'Disney bommen'.
21-03-1945	8thAF	Drie B-17's voerden met negen ton brisant een aanval uit op de duikbootbunkers in Ijmuiden.. Ook dit waren weer de zgn 'Disney bommen'.
07-04-1945	BC	Aanval met Tallboys door 15 Lancasters op een Sperrbrecher in Ijmuiden. De bommen vielen geconcentreerd en verscheidene near misses werden waargenomen. Ijmuiden. Schnellbootbunker 2. Schade gering.

Dit was de laatste grote luchtaanval op de haven van Ijmuiden.

N.B. LW = Luftwaffe; CC = RAF Coastal Command; BC = RAF Bomber Command; 8thAF = 8th Air Force van de USAAF 'United States Army Air Force'; AEAFF = Allied Expeditionary Air Force = later 2nd TAF = 2nd Tactical Air Force waarbij onderdelen zowel van de RAF als de USAAF. Recce = Luchtverkenning voor analyse van aanvallen.

Nadere beschouwing.

De luchtaanvallen zoals uitgevoerd in de meidagen van 1940 door de Duitse Luftwaffe waren op 10 mei voor het leggen van mijnen (die aan een parachute naar beneden kwamen) om te verhinderen dat eventuele schepen de haven konden verlaten, op 12 mei bomaanvallen op schepen en havens langs de Nederlandse kust door Junkers Ju-88 van II./KG30 en op 14 mei weer voor het leggen van mijnen, deze dag door de Ju-88's van 8./KG4.

Daarna werd Nederland een bezet land en dien ten gevolge doel voor aanvallen van vliegtuigen van de RAF, niet alleen die van Bomber Command (het Bommenwerper Commando), maar ook door die van Coastal Command (het Kust Commando), waarbij voornamelijk havens en schepen, waarmee de Duitsers eventueel een 'invasie' in Engeland zouden kunnen uitvoeren het doelwit waren, ook die in de havens van IJmuiden. Maar omdat dat er zo veel 'doelen' waren en men probeerde zoveel mogelijk schade toe te brengen, was het in het begin zo dat men elke dag en/of nacht ook zoveel mogelijk doelen probeerde aan te vallen, veelal met een en/of enkele vliegtuigen, ook in IJmuiden. Waren de aanvallen door vliegtuigen van Coastal Command veelal gepland, die 's nachts door vliegtuigen van Bomber Command vaak als alternatief doel als ze het opgegeven 'doel' in Duitsland niet hadden kunnen vinden en/of bereiken, maar probeerden in het 'anti invasie' kader met deze aanvallen de tegenstander nog schade toe te brengen.

Een analyse van de luchtaanvallen zoals gegeven in bovenstaande lijst toont aan dat de haven in 1940 zo'n 14 aanvallen kreeg te verduren, waarbij echter in totaal maar 24 vliegtuigen aan deelnamen. Voor de vliegers van de RAF was dit allemaal in wezen ook nieuw en vaak werden in de berichten de resultaten t.a.v. van de aangebrachte schade overschat. Hetzelfde gebeurde aan Nederlandse kant waar de schade ontstaan door slechts enkele bommen werd aangegeven als groot, maar in vergelijking met latere bombardementen klein te noemen was. Wel komt duidelijk naar voren dat in feite alle aanvallen in dit jaar waren bedoeld voor de havens en de daar liggende schepen.

Ook in 1941 gingen deze aanvallen door, 18 in totaal, waarbij nu evenwel ook vijf waren gericht op de Hoogovens en niet op doelen in de haven, wel weer door een naar verhouding gering aantal vliegtuigen, dit jaar zo'n 44, waarbij het op valt dat van de vijf aanvallen op de Hoogovens, er tenminste drie gepland waren en uitgevoerd door meerdere vliegtuigen. Bij de aanvallen op 'scheepvaartdoelen' in de haven rapporteerde een Beaufort op 2 maart 1941 met twee bommen een aanval te hebben gedaan op 'sluizen van IJmuiden', maar die niet geraakt te hebben. Die middag waren vier Beauforts van No 22 Squadron RAF Coastal Command op pad gegaan voor aanvallen op havens en schepen en was ook een bom afgegooid in de haven van Harlingen. Deze bom had het doel, een tanker net gemist en toen Beaufort later terug kwam om het nog eens te proberen stond de haven daar zwart van de mensen en besloot de piloot die 2de bom maar niet af te werpen en zwaaiden ze maar terug naar de mensen beneden! Op weg terug naar Engeland vlogen ze over de Afsluitdijk en probeerden ze met de nog aan boord zijnde bommen bij de sluizen bij Den Oever een schip te raken, maar door een technische storing bleven de bommen hangen en moesten ze weer mee nemen naar de basis. Het was vaste procedure na elke vlucht bij de inlichtingen officier verantwoording af te leggen over de gevlogen missie en zo vertelden ze hem ook van de bom bij Den Oever. Daar werd hun evenwel door die inlichtingen officier te kennen gegeven dat ze buiten hun boekje waren gegaan want ze hadden in de nabijheid van die 'sluizen' geen bommen mogen afwerpen, omdat dan eventueel de sluizen beschadigd hadden kunnen worden met 'overstromings gevolgen' voor delen van Nederland. Dit verbod is de gehele oorlog van kracht gebleven en het is meer dan aannemelijk dat ook de piloot van de Beaufort die naar IJmuiden was geweest, dit diezelfde middag te horen heeft gekregen. Deze en andere 'zee' sluizen in Nederland zijn naderhand dan ook nooit meer echt 'doelwit' geweest!

De laatst genoemde aanval op 'een' doel in IJmuiden was die door 12 Blenheims op de Hoogovens op 21 augustus 1941 en bleef het bijna een jaar lang 'rustig' en het was pas weer in juli 1942, op de 16de dat een aanval op de Hoogovens werd genoemd, zowel in Britse stukken als door 'IJmuiden'. Een aantal aanvallen zoals genoemd door 'IJmuiden' op 22 januari, 11 februari en 13 maart 1942 worden in Britse stukken, alsmede in Duitse niet genoemd. Het bleef dit jaar bij vier gerichte aanvallen op de Hoogovens, de laatste op 27 november 1942.

Aanvallen op Kriegsmarine doelen werden in 1942 niet uitgevoerd en het feit doet zich voor dat ook in 1943, alleen de Hoogovens en PEN Centrale doelwit zijn geweest en de haven buiten schot bleef.

De eerste aanval was op 9 januari, de laatste op 14 mei 1943. (Zie bijlage F, G, H) Er was nog een gepland op 17 mei, maar die ging door omstandigheden niet door (Zie bijlage I) en ook voor de rest van 1943 bleef het rustig in

IJmuiden, zowel wat de haven als de hoogovens betreft, ze kwamen pas weer in 1944 en dan niet met 'gewone bommenwerpers', maar met een nieuw aanvalswapen, de 'jachtbommenwerper'.

Waren aanvankelijk jachtvliegtuigen bedoeld om vijandelijke vliegtuigen tegen te houden, dan wel neer te schieten en/of bommenwerpers op hun vluchten naar Duitsland te escorteren, door proeven was gebleken dat de nieuwe typen jachtvliegtuigen, zoals de Hawker Typhoon, maar later ook andere typen zoals de Mustang en de welbekende Spitfire die eveneens goed voldeden voor snelle aanvallen met bommen.

In 1944 zouden dat voor de Hoogovens vier aanvallen zijn, de eerste twee op 21 en 27 januari 1944 door Typhoons, de andere en laatste twee in aanvallen in WO2 op de Hoogovens op 24 en 25 juni 1944 door Mustangs.

Was de Kriegsmarine in 1942 en 1943 buiten schot gebleven, dat zou nu anders worden, want mede omdat de invasie er aan zat te komen. Konden de Duitse Schnellboten en later ook de miniduiboten een groot gevaar vormen voor de geallieerde schepen en men probeerde daar wat aan te doen, ook omdat de Duitsers evenals b.v. aan de Nieuwe Waterweg, analoog aan de duikbootbunkers in de Franse havens ook in IJmuiden Schnellbootbunkers had gebouwd. Deze grote betonnen bunkers hadden een zeer dik dak bedoeld om vijandelijke bommen tegen te houden zodat de schepen er ongezien en ongestoord konden liggen, onderhouden en bevoorraadt worden voor een volgende vaart. De onder 'IJmuiden' genoemde Schnellbootbunker 1 aan het eind van de Haringhaven en de latere Schnellbootbunker 2 aan de westoever van het begin van de Haringhaven.

De eerste aanval in dit kader kwam op 26 maart 1944 toen Schnellbootbunker 1 werd aangevallen door 390 vliegtuigen, alle middelzware bommenwerpers, van de RAF de Mitchell en de Boston, van de USAAF de B-26 Marauders. M.a.w. veel meer vliegtuigen dan alle die tot dan doelen in en/of bij IJmuiden hadden aangevallen. Bij de Mitchells waren ook die van No 320 Dutch Squadron, het Nederlandse Marinesquadron in de RAF. Bij deze aanval werden door Mitchells en Bostons van de RAF 108 x 1000 ponders en 61 x 500 ponders afgeworpen, door de Marauders van de USAAF 1332 x 1000 ponders, samen zo'n 1500 bommen, maar hoewel, helaas met delen van de stad, de Schnellbootbunker wel degelijk werd geraakt, hield het dak het en viel er geen enkele bom doorheen.

De aanval werd uitgevoerd terwijl de machines van west naar oost vlogen en Mitchell bemanningen rapporteerden dat een deel van de bommen te kort viel (voor het doel) ca 200 yards NW, andere bommen vielen over het doel tussen havens 2 en 3, ook werden een aantal explosies gezien tot aan het begin van de Haringhaven. De Boston bemanningen rapporteerden dat een deel van de bommen 'overshot' (over het doel viel) naar het zuiden en zuidoosten en een 2de concentratie ten oosten van het richtpunt. De Marauder bemanning meldde dat de aanvallen met redelijk tot goed gevolg waren uitgevoerd en ook de escorterende jachtvliegers meldde hierover van dat 'het bombardement zag er goed uit' tot 'het bombardement aan de zuidkant van de haven was uitstekend.'

Maar het was voor de kenners in de RAF duidelijk dat men met de bestaande bommen en bomtechnieken die bunkers niet buiten gevecht zou kunnen stellen. Wel was het zo dat zeker overdag, geen enkel Duits schip op zee veilig was voor de toen al zeer efficiënte 'Strike Wings' met Beaufighters van Coastal Command, die bommen, torpedo's en raketten de Duitse convooien zware verliezen toebrachten, maar in de havens waren ze nog redelijk veilig. Een ander middel om de Duitse scheepvaart zware verliezen toe te brengen was het leggen van mijnen en gezien de belangrijkheid van IJmuiden in deze, is het begrijpelijk dat dat wapen ook voor IJmuiden zou worden toegepast en rapporteerde Bomber Command dat in de nacht van 26/27 mei 1944 15 Stirlings mijnen waren gelegd voor IJmuiden!

Het waren daar de eerste, er zouden vele volgen.

Ondertussen had men echter in Engeland, mede om de duikbootbunkers in de Franse havens te kunnen beschadigen dan wel te vernietigen extra zware bommen ontworpen, de eerste was een bom van 12.000 lbs (tien ton!) de Tallboy, die afgeworpen van grote hoogte, dus met grote snelheid naar beneden kwamen en zwaar genoeg waren om wel door het dak heen te slaan en zo in de bunkers zelf de nodige schade aan te richten. Het enige type vliegtuig van de geallieerden dat deze zware bommen mee kon nemen was de Lancaster en het is ook duidelijk zijn dat om doeltreffend en effectief te zijn deze bommen niet alleen van grote hoogte, maar ook goed gericht afgeworpen moesten worden. Daartoe waren er twee speciale squadrons in de RAF die niet alleen waren uitgerust met die speciale Lancasters, maar waarvan tevens de bemanningen zo goed getraind dat ze de bommen, zelfs van grote hoogte, vrij nauwkeurig af konden werpen. Dat waren No 617 Squadron (het zgn Dambusters squadron) en No 9 Squadron, die beide boven IJmuiden in actie zijn geweest.

De eerste aanval kwam op 24 augustus 1944 door No 617 Squadron dat met Lancasters 8 Tallboy bommen afwierp op Schnellbootbunker 1 terwijl 14 andere Lancasters met bommen de ligplaatsen buiten de bunkers tot doel namen. Het voor deze aanval nog beschikbare Duitse FTB rapport en de aanvalsanalyse van de RAF spreken voor zich. Ijmuiden meldde: Schnellbootbunker 1 veel schade.

Maar hoewel zwaar beschadigd, het doel nog niet verwoest en een 2de aanval nodig om het lot van Schnellbootbunker 1 te bezegelen en dat gebeurde op 15 december 1944 met 17 Lancasters, weer van No 617 Squadron en deze keer was er wel een voltreffer! Ijmuiden meldde: Schnellbootbunker 1 verwoest.

Het gevaar was de schepen was evenwel nog niet geweken en op 3 februari 1945 gingen de Lancasters weer naar Nederlandse havens, naar Poortershaven aan de Nieuwe Waterweg en de miniduijkboot - en E-bootbunkers in Ijmuiden. No 617 Squadron ging deze keer naar Poortershaven en het waren nu 17 Lancasters van No 9 Squadron die naar Ijmuiden gingen. Vijf dagen later, op 8 februari 1945 gingen weer 15 Lancasters van No 617 Squadron naar Ijmuiden en werd het lot van Schnellbootbunker 2 min of meer bezegeld.

Waren het tot dusver vliegtuigen van RAF Bomber Command geweest die de aanvallen op de bunkers uitvoerden, twee dagen later, op 10 februari wierpen 9 B-17's 36 ton brisant af op de E-bootbunkers met wat werd gemeld als een 'uitstekend resultaat'.

Maar de gewone bommen van de USAAF gingen ook niet door het dak. De grootste bom die de zware bommenwerpers van de 8th Air Force, de B-17 (Vliegend Fort) en de B-24 (Liberator) konden meevoeren waren 2000 ponders, daar de bommenruimen van beide typen te klein waren voor grotere bommen. Men had daarom in samenwerking met de Britse Marine de zgn 'Disney bommen' uitgevonden. Een Disney bom was in feite een gewone 2000 pondeur brisant met daaraan een raket en het was de bedoeling dat als de bom werd afgeworpen op een hoogte van ca 1650 meter de raket 'motor' zou beginnen te werken zodat de bommen met extra snelheid naar beneden gingen en daardoor mogelijk toch door het dak van de bunkers heen kunnen dringen. Voor het afwerpen werd de B-17 gebruikt, het enige USAAF vliegtuig dat onder de vleugel twee van deze bommen mee kon voeren.

De eerste aanval met deze bommen werd uitgevoerd op 14 maart 1945 door 9 B-17's van de 92 Bomb Group op Schnellbootbunker 2, maar van de 18 afgeworpen Disney bommen ontbranden echter van slechts vier de raketten, maar die bommen sloegen in vlak achter de bunker. Uiteraard toch vrij goed gericht, maar net niet genoeg te zien of ze aan de verwachting t.a.v het doordringen van het dak van de bunker voldeden. Een week later, op 21 maart 1945 werd nog een poging daartoe gewaagd en wierpen nu drie B-17's van de 351 Bomb Group hun Disneybommen af met een resultaat dat werd omschreven als 'redelijk'.

Hoewel dit de laatste aanvallen waren op de Schnellbootbunkers in Ijmuiden, kwamen de Lancasters van No 617 Squadron van RAF Bomber Command nog een keer in actie met de Tallboys en wel op 7 april 1945 toen door 15 Lancasters van het squadron 15 Tallboys werden afgeworpen op een zgn Duitse 'Sperrbrecher', waarbij een aantal 'near misses' (dichtbij missers) werd gescoord, waarbij het schip ongetwijfeld de nodige avery heeft opgelopen! N.B. Sperrbrechers waren bevoorradingschepen die kans hadden gezien met de zo nodige gewenste ladingen door de blokkades van de Britse Marine heen te breken en om te voorkomen dat het schip alsnog naar Duitsland zou varen kwamen de Lancasters nog een maal in actie, met deze, de laatste bomaanval op een doel in de haven van Ijmuiden.